REWIN

JAARVERSLAG REWIN WEST-BRABANT 2020

REWIN bouwt aan een economisch sterk West-Brabant
waarbij we ondernemers helpen groeien, innoveren en vestigen.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
REWIN & Economic Board West-Brabant	4
Agrofood/Biobased	7
Creatieve Dienstverlening	9
Hightech Maintenance	12
Logistiek	15
Startups	18
Groei MKB	21
Vestigen	25

REWIN West-Brabant
Cosunpark 22
4814 ND Breda
info@rewin.nl
076 56 46 780

VOORWOORD

2020 was een bewogen jaar, niet in de laatste plaats door corona. Het virus trof veel ondernemers in hun bedrijfsvoering. Vooral de sectoren horeca, leisure en evenementen hadden (en hebben) het zwaar. Gelukkig gingen de activiteiten in de meeste sectoren – na enige hapering en met dank aan overheidssteun – grotendeels door.

Ook REWIN moest omschakelen. Dat deden we langs drie sporen. De lopende **programma's overeind houden** samen met de stuurgroepen en de ondernemers was het eerste doel. Dat lukte, mede dankzij het inzetten van allerlei digitale middelen. De snel opgezette **MKB-taskforce** benaderde proactief ruim 100 bedrijven met de vraag of wij iets voor ze konden betekenen. De taskforce hielp onder meer met het verkrijgen van de overheidssteun. Maar simpelweg het bieden van een luisterend oor werd door de ondernemers al zeer op prijs gesteld. In samenwerking met BOM en provincie ging er speciale aandacht naar innovatieve startups, die we onder meer ondersteunden met de **Starters-overbruggingslening.** Een succesvolle oplossing die inmiddels standaard werkwijze is geworden.

Ondanks dat het een moeilijk jaar was, werden er in samenwerking met de triple helix-partners weer mooie resultaten gehaald. De details leest u verderop in dit jaarverslag. Enkele daarvan licht ik er graag uit. Het nieuwe sectorprogramma Creatieve Dienstverlening ging dit jaar goed uit de startblokken, met diverse nieuwe initiatieven. En met B'WISE lanceerden we een breder West-Brabants programma om startups gestructureerd bij te staan.

Onze mkb-aanpak blijft onverkort succesvol. De verkregen MKB-Deal van de Rijksoverheid biedt extra mogelijkheden, zoals het organiseren van de Digital Days West-Brabant, een meerdaags online event met vele deelnemers en een positieve waardering.

De crisis gaf een impuls aan onze gewijzigde aanpak op het gebied van acquisitie en vestigen. We zoeken vooral naar bedrijven die de economische structuur versterken en die bijdragen aan de kennispositie van de regio.

Net als overal, ging er ook bij ons veel digitaal. De West-Brabant Summit was voorzien als groots verbindend live evenement, het werd een – succesvol – online event voor een kleinere doelgroep. Ook binnen de programma's gingen de bijeenkomsten, workshops, overlegsessies en meer, allemaal online.

Tot slot; dit is mijn laatste jaarverslag als directeur van REWIN. De afgelopen zes jaar is REWIN omgevormd naar een triple helix-aangestuurde organisatie met een Economische Agenda als leidraad en een samenhangende aanpak in zeven regionale programma's. De interne en externe sturing is daarop aangepast en we de financiering van REWIN is vastgelegd in een meerjarige overeenkomst. Die transitie vormgeven was mooi om te doen, maar tegelijkertijd zeg ik: we zijn er nog lang niet. We moeten samen blijven bouwen aan vernieuwend ondernemerschap voor een sterke regionale economie.

Henk Rosman
Directeur REWIN

We moeten samen blijven bouwen aan vernieuwend ondernemerschap voor een sterke regionale economie.

FEITEN & CIJFERS

REWIN & ECONOMIC BOARD WEST-BRABANT

OVER WEST-BRABANT & REWIN:

16 GEMEENTEN

60.000 BEDRIJVEN

690.000 INWONERS

370.000 BEROEPSBEVOLKING

€30 MILJARD BRUTO REGIONAAL PRODUCT

6e ECONOMISCHE REGIO VAN NL

1 REGIONALE ONTWIKKELINGS-MAATSCHAPPIJ: **REWIN WEST-BRABANT**

23.000 STUDENTEN

3 HBO'S

1 MBO-INSTELLING: CURIO

23x REWIN MEDEWERKERS
(deels op projectbasis)

REWIN bouwt aan een economisch sterk West-Brabant waarbij we ondernemers helpen groeien, innoveren en vestigen.

West-Brabant - Hub voor vernieuwend ondernemerschap

De regionale ontwikkelingsmaatschappij REWIN West-Brabant bouwt aan een economisch sterk West-Brabant waarbij we ondernemers helpen groeien, innoveren en vestigen.

De economische agenda **'Hub voor vernieuwend ondernemerschap'** vormt de basis hiervoor. Deze visie voor de regio is vastgesteld door de Economic Board West-Brabant in samenwerking met regionale overheden, onderwijsinstellingen en ondernemers. Verbinden, verslimmen en verduurzamen zijn daarin de kernwoorden. REWIN zorgt voor de uitvoering van de agenda.

De uitvoering gebeurt aan de hand van **regionale programma's** die zich richten op het versterken en vernieuwen van de sectoren agrofood/biobased, creatieve dienstverlening, logistiek en maintenance. Daarnaast ondersteunen wij mkb'ers en startups met de programma's Groei MKB en Startups. Met onze acquisitie-aanpak voor nieuwe vestigers richten wij ons op het aantrekken van nieuwe business voor de regio en op nieuwkomers die een meerwaarde vormen voor de West-Brabantse economie.

Regionale programma's
Agrofood/Biobased, Creatieve Dienstverlening, Hightech Maintenance, Logistiek, Startups, Groei MKB en Vestigen.

Aandeelhouders
Regio West-Brabant en de gemeenten Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.

Raad van Commissarissen
Lex Besselink (voorzitter)
Simon Hoenderop
Nico van Os

Als Raad van Commissarissen van REWIN kijken we kritisch naar de wijze waarop de organisatie uitvoering geeft aan de ambitieuze agenda van de Economic Board West-Brabant (EBWB). Het is goed dat de uitvoering van deze agenda (enigszins) op afstand staat van de waan van de dag. De verwachtingen zijn, ook voor de kortere termijn, hoog. We houden goed in het oog wat met de beschikbare middelen realistisch is en bespreken dit met de gemeentelijke aandeelhouders. Goede resultaten zijn uiteindelijk alleen het gevolg van een consistent volgehouden aanpak. Met ons toezicht houden wij de organisatie op koers en zorgen we ervoor dat REWIN een sterk verbindende factor in economisch West-Brabant is en blijft.

Met het aangekondigde vertrek van de huidige directeur/bestuurder Henk Rosman is de Raad van Commissarissen gestart met een zorgvuldig selectieproces voor zijn opvolger. Aandeelhouders, stakeholders in de triple-helix en medewerkers zijn betrokken in het opstellen van een wervingsprofiel dat resulteerde in de benoeming van een nieuwe directeur in de extra Algemene Vergadering van Aandeelhouders van februari 2021

Economic Board West-Brabant en de economische agenda

De Economic Board West-Brabant bestaat uit boegbeelden uit overheid, onderwijs en bedrijfsleven. Vijf keer per jaar komt de Board bij elkaar. Het commitment is groot, het doel is duidelijk: West-Brabant als hub voor vernieuwend ondernemerschap. Dat doen we samen. Door te verbinden, te verslimmen en te verduurzamen.

Twee jaar geleden is voor het eerst een economische agenda voor West-Brabant vastgesteld voor zeven jaar. **Een totaalprogramma** om de economische koers en ambitie van onze regio waar te maken. Vanuit een echte triple-helix-aanpak en met een extra stimulans vanuit de Regio Deal.

De kracht zit in de sectoren weet de Board: daar vindt de uitvoering plaats. De verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de sectoren ligt bij de stuurgroepen, die de koers en voortgang van de verschillende programma's afstemmen met de EBWB. Per sectorprogramma is een monitor opgesteld die de EBWB helpt om de voortgang van de programma's te volgen. De monitors verschaffen inzicht in de resultaten en vormen de basis om op (bij) te sturen.

Corona vormde aanleiding tot extra overleg met de stuurgroepen. De vraag die op tafel lag, was: moeten wij ons beleid door corona aanpassen? De conclusie was (en is) dat we ons in de economische agenda op het juiste richten, maar dat de coronacrisis vraagt om nóg slimmer acteren en om nog meer digitalisering.

HIGHLIGHT

West-Brabant Summit

Op 4 november was de West-Brabant Summit. Vanwege corona vond het event online plaats. Digitaal, interactief en verrassend.

De West-Brabant Summit is bedoeld om de regionale stakeholders te informeren over hoe REWIN de economische agenda uitvoert via regionale programma's. De steekwoorden op 4 november waren inspireren, discussiëren, kennis delen en verbinden.

Professor Erik Stam gaf een lezing over regionale ecosystemen, leiderschap en netwerken. Paul Depla sprak als voorzitter van de Economic Board West-Brabant. In verschillende breakoutsessies werden de deelnemers geïnformeerd over de ontwikkelingen in de diverse programma's. REWIN-directeur Henk Rosman ging in gesprek met 3 succesvolle West-Brabantse mkb'ers.

Met ruim 100 deelnemers uit bestuurlijk en ambtelijk West-Brabant, West-Brabantse ondernemers en besturen van West-Brabantse onderwijsinstellingen was de summit zeer succesvol. Deze sessie onderstreepte het het belang van effectieve netwerken voor startup- en mkb-ondersteuning.

AGROFOOD/BIOBASED

SAMEN DE TOPPOSITIE IN DE PLANTBASED ECONOMY UITBOUWEN

Van suikerbieten en zacht fruit tot boomteelt. De agrarische sector is sterk vertegenwoordigd in West-Brabant. De regio is ook sterk in het ontwikkelen en gebruiken van biobased materialen.

Door samen te werken binnen en over verschillende ketens maken we de sector toekomstbestendig. Kernspelers uit het bedrijfsleven, het onderwijs en de overheid werken hiervoor samen.

West-Brabant heeft al een **toppositie als Plantbased Economy** en wil die uitbouwen. Het West-Brabantse Programma Agrofood/Biobased vormt hiervoor de basis. Het programma zet onder meer in op het stimuleren van een efficiëntere en duurzamere teelt met behulp van nieuwe technieken als robotisering en smart farming. Het slim benutten en uitbreiden van het human capital is een ander speerpunt. Het programma krijgt vorm in allerlei innovatie- en samenwerkingsprojecten, kennisnetwerken en andere bijeenkomsten.

HIGHLIGHT

BioVoice – Innovatie & business booster

BioVoice verbindt vraag en aanbod op het gebied van biobased/circulaire innovatie en creëert daarmee **concrete businesskansen voor mkb'ers en startups.** BioVoice haalt innovatievragen -zogenoemde 'challenges' - op bij grootbedrijven en publiceert ze. Mkb'ers en startups kunnen zich met hun idee voor een product of proces aanmel- den op een challenge. Na een selectieprocedure gaan challenger en deelnemer intensief met elkaar aan de slag om vast te stellen of samenwerking mogelijk is. Is dat het geval, dan verdienen de deelnemers een innovatiecontract met het grootbedrijf; hun potentiële launching customer. Het bijbehorende innovatievoucher geeft toegang tot alle kennis en testfaciliteiten in het regionale ecosysteem. Uniek aan BioVoice: de blijvende support van experts tijdens het hele samenwerkingsproces.

In 2019 ging BioVoice van start met 14 samenwerkingstrajecten. Vorig jaar zorgden 7 grootbedrijven voor 9 challenges. Uit die challenges kwamen 17 samenwerkingstrajecten voort. Inmiddels is een derde ronde gestart.

Omdat BioVoice zo succesvol is, werken we aan een gelijksoortige aanpak voor andere sectorprogramma's.

HIGHLIGHT

Delta Agrifood Business (DAB) – Broedplaats voor kennisontwikkeling

Planting the future! Dat is de missie van Delta Agrifood Business (DAB). DAB is het **open innovatie- en expertisecentrum in Bergen op Zoom** van en voor bedrijfsleven en onderwijs. Het centrum kwam mede tot stand dankzij een subsidie van 710.000 euro uit de Regio Deal Midden- en West-Brabant. De partners in DAB zijn: Cosun, Curio, CZAV, HAS Hogeschool, LambWeston/Meijer, Rabobank, Rijk Zwaan, ZLTO en REWIN.

DAB is een broedplaats die kennis verzamelt en deelt over agrifood. DAB focust op verschillende thema's, waaronder de eiwittransitie naar meer duurzame eiwitten. Maar DAB kijkt ook naar vernieuwende manieren om voedsel en grondstoffen te verbouwen, te telen en te bewerken. Slimmer, duurzamer en circulair! DAB biedt onderdak aan de machines van het Kunststoffen Applicatie & Training Centrum (KATC) van beroepsopleider Curio. Daarnaast zijn er bedrijven gevestigd en wordt er gewerkt aan nieuwe themalabs en proeffabrieken. Sinds september beschikt DAB over een Kennisloket waar agrifood-bedrijven en studenten gekoppeld worden in stageplekken en afstudeeropdrachten.

Smart farming – meer opbrengst, lagere milieu-impact

Sneller, efficiënter en duurzamer werken in de agrarische sector met behulp van nieuwe technologie. Doel is om opbrengsten te optimaliseren en milieu-impact te verminderen. Met behulp van een financiële bijdrage van het Opleidings- en Ontwikkelfonds van RWB konden we vorig jaar de volgende deelprojecten starten.

Smart farming in de boomteelt

In een eerder project ontwikkelden we met succes een bodemmanagementsysteem via sensoren. In dit vervolgproject proberen we informatie over de bodemgesteldheid te koppelen aan de opbrengst van het gewas. Als dat lukt, kunnen we de bedrijfseconomische voordelen van smart farmingtechnieken kwantificeren. Dat opent de deuren naar het inzetten van nieuwe precisielandbouwtechnieken. Treeport Zundert, diverse telers en high tech-bedrijven, brancheorganisatie FME en agrarische hogeschool HAS werken met REWIN in diverse pilots samen.

Korte ketens streekproducten

Het verbeteren van de marges van boeren en telers door (vrijwel) rechtstreeks aan consumenten te leveren. Dat is de basisgedachte van dit deelproject. Boerschappen uit Breda doet dit al met zijn maaltijdboxen met streekproducten. Samen met de ketenpartners wil het bedrijf de keten vernieuwen en verder verbeteren. De deelnemers kijken eerst naar verbeterpunten als het verwaarden van reststromen en het verminderen en/of verduurzamen van verpakkingen. Boerschappen werkt hiervoor samen met uiteenlopende (regionale) partners met begeleiding en steun van REWIN. Het bedrijf timmert stevig aan de weg en breidt zijn activiteiten inmiddels gestaag uit over Nederland.

Duurzamer bewateren (en bemesten) boomteelt

Traditionele spuitinstallaties om bomen te bewateren zijn onnauwkeurig, verbruiken veel water (en brandstof) en zijn arbeidsintensief. Tegelijkertijd is er steeds vaker een tekort (hete zomers), of juist een overschot aan water (natte herfst, winter). De partners in dit deelproject onderzoeken de mogelijkheden om bomen plaatsspecifiek te bewateren. Door twee lagen drainage aan te brengen in plaats van een kan er water gebufferd worden. Tegelijkertijd meten sensoren of, waar en wanneer beregening en bemesting nodig is. Doel is om het beschikbare water slim te managen en daardoor water- en brandstofgebruik en de factor arbeid terug te dringen. REWIN werkt in dit deelproject samen met verschillende telers en loonwerkers, leveranciers van hightech technologie, waterschap Brabantse Delta en agrarische hogeschool HAS.

CREATIEVE DIENSTVERLENING

HET STIMULEREN VAN VERRASSENDE OPLOSSINGEN UIT ONVERWACHTE HOEK

Het inzetten van creativiteit als sleutel voor innovatie en waardecreatie in het mkb en grootbedrijf én bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Dat is het uitgangspunt van het Programma Creatieve Dienstverlening.

Het programma brengt **vraag en aanbod bij elkaar**. En stimuleert op gestructureerde wijze het vinden van verrassende oplossingen uit onverwachte hoek. Daarnaast richt het zich op het binden van creatief talent aan de regio. Het beter op de kaart zetten van de creatieve sector in West-Brabant is ook een doel.

West-Brabant heeft veel creatieve dienstverleners: reclamespecialisten, conceptbedenkers, gameontwikkelaars, strategievormers, digitaliseringspecialisten en imagineers en meer. Zij zetten in dit programma hun creativiteit in om andere partijen te helpen innoveren. De aanloop naar een volwaardig programma startte in 2019. De grondige aanpak resulteerde in 2020 in een flinke serie initiatieven.

Er werd een stuurgroep opgezet met leden uit de creatieve industrie, het onderwijs, regionale politiek, City of Imagineers, RWB en REWIN. Er vonden diverse ontmoetingen plaats tussen creatievelingen en mkb'ers en ideeën werden getest in pilotprojecten. Onderwijs en marktpartijen weten elkaar daarin beter te vinden, wat weer leidt tot nieuwe ideeën. Het opzetten van een Ingenious Imagineering Lab voor talent en projectontwikkeling in de creatieve sector is daarvan een voorbeeld.

Het geplande, groots opgezette inspiratie-event Meeting Minds kon vanwege coronamaatregelen helaas geen doorgang vinden.

HIGHLIGHT

The Innovation Cube – Van weerstand naar flow

Hoe kun je met jouw team beter innoveren? Die vraag kwam vorig jaar op tafel in een overlegsessie met creatieve dienstverleners en REWIN. Die sessie vormde de basis voor het ontwikkelen van een nieuwe dienst: The Innovation Cube. Drie creatieve ondernemers sloegen hiervoor de handen ineen. Samen bedachten ze een methode om teams in 4 stappen van weerstand (tegen innovatie) naar flow te brengen, met de **praktische tools** uit The Innovation Cube.

The Innovation Cube is een treffend voorbeeld dat laat zien waartoe ontmoetingen kunnen leiden: nieuwe samenwerkingen, nieuwe ideeën en nieuwe producten/diensten. Het regionale O&O-fonds zorgde voor financiële steun voor het ontwikkelen van het product. Met behulp van REWIN is de Innovation Cube vervolgens in pilots getest en verbeterd.

HIGHLIGHT

Project Foodlab Teelt Ondersteunende Voorzieningen (TOV) – Creatief maatwerk

Foodlab TOV is een initiatief van REWIN en Kunstloc Brabant. De deelnemers in het Foodlab zijn: Fruitport West-Brabant, ZLTO, REWIN, 6 telers, 2 toeleveranciers, 2 creatieve dienstverleners en 4 kunstenaars. Samen onderzoeken we hoe we vernieuwende en duurzame concepten voor teeltondersteunende voorzieningen kunnen ontwikkelen. TOV is een complex onderwerp, omdat het altijd een maatwerkoplossing betreft die moet passen bij het bedrijf en de teeltmethode. Daarnaast spelen vergunningseisen een belangrijke rol.

Door de problematiek **vanuit verschillende gezichtspunten** te benaderen, zoeken de deelnemers naar vernieuwende en toepasbare oplossingen. Vanwege de coronamaatregelen vond er vorig jaar slechts 1 fysieke bijeenkomst plaats. Eerdere ervaringen laten zien dat de aanpak met de verschillende disciplines leidt tot nieuwe ideeën. In februari 2021 kwamen de projectpartners opnieuw - online - bij elkaar. Er zit veel energie in project TOV!

Creative Business Foundation – Onafhankelijke drijvende kracht

De partners in dit programma onderzoeken de meerwaarde van een Creative Business Foundation voor West-Brabant. Het idee is dat een foundation als onafhankelijke partner de drijvende kracht vormt voor het bundelen van creatieve krachten om gezamenlijke doelen te realiseren. Denk aan: het vergroten van naamsbekendheid, het behoud van talent, het bundelen van initiatieven en gezamenlijke innovatie met economische en maatschappelijke waardecreatie als resultaat.

Het onderzoek vindt plaats dankzij een bijdrage uit het O&O-fonds.

Het eerste kwartaal van 2021 zal in het teken staan van diepte-interviews over deze thema's met betrokkenen uit de sector. Als er voldoende draagvlak blijkt te bestaan, is het vormen van een bestuur en een Raad van Toezicht de logische volgende stap. In dit proces werkt REWIN als aanjager samen met Netvlies en diverse marktpartijen.

Project Tafel en stoel van verbinding – Papier-maché verbindt

Om de transitie naar een biobased en circulaire economie gestalte te geven, is het belangrijk om markten en consumenten te betrekken. Dit project verbindt designers – waaronder de bekende Piet Hein Eek - met technologie, markten en consumenten in een cross-sectorale samenwerking. Het team werkt aan een stoel van biobased papier-maché. Na een uitgebreide studie en vele testen kwam er in het project een recept tot stand met de treksterkte van vurenhout. Dit materiaal is doorontwikkeld tot een grondstof die eenvoudig is te bewerken. Die is inmiddels verwerkt in een prototype. Zo wordt in alle fases van het design- en maakproces **toepasbare kennis** ontwikkeld en ervaring opgedaan.

De volgende stap is om over te gaan tot serieproductie en verkoop. Hiermee brengen we niet alleen biobased producten naar een consumentenomgeving. We ondersteunen en versterken ook de partijen die actief zijn in de regionale biobased economy.

HIGHLIGHT

Pilot Creating Smart Business – Creatief én serieus groeien

Samen met drie creatieve dienstverleners ontwikkelde REWIN een nieuwe dienst om ondernemers te helpen in hun groeiproces. Ondernemers met een vraag over hun (groei)strategie kunnen de creatievelingen inschakelen als **'klankbord, richtingwijzer en geweten'.** De samenwerking leggen we vast in een innovatiecontract dat de basis vormt voor een serieus adviestraject.

Het Creating Smart Business-team (CSB) testte de aanpak vorig jaar in een vijftal pilots. Ondernemers uit de leisure, logistiek, hightech maintenance, agrofood én creatieve dienstverlening legden hun vraag voor. Uit de evaluatie blijkt de aanpak aan te slaan.

De deelnemers waarderen CSB met een 8,6.

HIGHTECH MAINTENANCE

EEN MODERNE EN INNOVATIEVE MAAK- EN ONDERHOUDSINDUSTRIE IN WEST-BRABANT

De digitale revolutie is al een tijdje gaande, maar er is onmiskenbaar sprake van een versnelling. Nieuwe technologieën breken door en bedrijven sturen meer op een gegarandeerde output dan op bezit van productiemiddelen

Met het Regionaal Programma Hightech Maintenance richt de regio zich op het moderniseren en vernieuwen van de maak- en onderhoudsindustrie in West-Brabant. Doel is om een toonaangevende, toekomstbestendige en veerkrachtige industrie te helpen ontwikkelen. Automatisering, digitalisering en robotisering zijn de kernwoorden.

HIGHLIGHT

Breda Robotics – Smart Industry Fieldlab voor robotontwikkeling

In 2019 nam REWIN het initiatief voor de Stichting Breda Robotics, een cluster van bedrijven en onderwijsinstellingen rondom robotica en aanverwante technologieën. Doel is aan de ene kant om **technisch talent** te **behouden** voor de regio, of te verleiden terug te komen. En aan de andere kant om **bedrijven helpen** om stappen te zetten in het robotiseren van processen. Dit gebeurt door samen te werken in projecten rondom robotica, augmented reality, artificial intelligence, 3D-printing en sensoring.

Het ministerie van Economische Zaken wees Breda Robotics in 2020 aan als Smart Industry Fieldlab. Een mooi erkenning van het initiatief en een flinke steun in de rug. De officiële opening van de locatie in De Koepel in Breda kon vorig jaar door corona niet doorgaan, maar studenten en bedrijven zijn er inmiddels voortvarend aan de slag.

In totaal benaderde (online en fysiek) Breda Robotics vorig jaar circa 130 bedrijven om te participeren. In juli bezochten 40 bedrijven De Koepel om zich te laten informeren over de ontwikkelingen.

Sinds vorig jaar werkt Breda Robotics samen met de landelijke robotica beweging Holland Robotics.

HIGHLIGHT

Smart Maintenance Labs - een nieuw en open innovatiesysteem

Dit project richt zich op het realiseren van een nieuw en open innovatiesysteem waarin Maintenance 4.0 toepassingen (waaronder robotica) ontwikkeld worden die de industrie **veiliger, duurzamer en betrouwbaarder** maken. In 2020 zijn verschillende deelprojecten gestart, waaronder robotinspectie in explosieve omgevingen, drone-inspecties op hoogte en AR en VR als hulpmiddel bij het oplossen van storingen. REWIN werkt in dit project samen met KicMPi Terneuzen en Dockwize.

Skillslab Lasrobotisering – De lasser van de toekomst

In het Skillslab Lasrobotisering werken REWIN, Stichting Vakopleiding Metaal (SVM), brancheverenigingFME en Koninklijke Metaalunie (KMU) aan het **opleiden van de lasser van de toekomst.** Dankzij een bijdrage uit de Regio Deal Midden- en West-Brabant kon dit skillslab in 2019 starten. De eerste docenten werden getraind en lesmateriaal ontwikkeld. Binnen het skillslab startte vorig jaar het project Kennis- en leercentrum lassen en verspanen. Dit is een initiatief van de gemeente Halderberge, Curio, SVM en REWIN. RWB zorgt voor financiële ondersteuning.

Programmathema Digitalisering en Artificial Intelligence – De regionale wensen in kaart

Wat zijn de wensen en de mogelijkheden bij ondernemers in West-Brabant ten aanzien van digitalisering en artificial intelligence? Die vraag stond centraal in de uitgevoerde verkenning. De resultaten worden nu uitgewerkt en geanalyseerd. Is het nodig om een cluster op te zetten? Is er een fysieke locatie nodig?

Fieldlab Campione 2 – Experimenteren met smart industry toepassingenBrabantse

Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM), Midpoint Brabant, REWIN , Stichting Avans en World Class Maintenance zijn in 2020 gestart met Fieldlab Campione 2. In het fieldlab bij Gate 2 in Gilze-Rijen kunnen mkb'ers experimenteren met de mogelijkheden van Smart Industry (data science, IoT, VR/AR) gericht op zelf ingebrachte praktijkcasussen.

Data Value Center Smart Industry (DVC-SI) voor het mkb – Van ruwe data naar nieuwe dienst

Data is het nieuwe goud. Alles en iedereen genereert data, maar met data alleen kun je niet zoveel. Vooral in het mkb is data verzamelen, analyseren én gebruiken nog geen gemeengoed. DVC-SI helpt mkb-ondernemers om nieuwe diensten en verdienmodellen te ontwikkelen met data.

DVC-SI organiseerde in 2020 een mooie serie webinars, tafelgesprekken en andere digitale bijeenkomsten, waarin ondernemers mkb'ers in de maakindustrie informeerden over data science aan de hand van voorbeelden uit de praktijk.

DVC-SI is een initiatief van de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij, Brainport Development, Brainport Industries, FME, JADS, Koninklijke Metaalunie, Midpoint Brabant, REWIN, SURF en TNO. Provincie Noord-Brabant en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat ondersteunen DVC-SI.

HIGHLIGHT

DCMC: Development Center for Maintenance of Composites – Fysiek centrum van start

Composietmaterialen vinden hun toepassing in onder meer vliegtuigen en schepen. Het is een licht en sterk materiaal. Het nadeel is dat beschadigingen met traditionele inspectiemethoden niet of lastig zijn te detecteren. Bovendien is het (gecertificeerd) repareren van het materiaal niet eenvoudig. DCMC richt zich samen met lokale specialisten op het inspecteren en repareren van composietmaterialen.

Na een langjarige aanloop opende het expertisecentrum vorig jaar zijn deuren op Aviolanda Aerospace in Woensdrecht. Werk- en koelruimte en kantoren zijn ingericht. DCMC kocht een lasersysteem voor inspecties aan, evenals specifieke gereedschappen. REWIN werkte samen met partijen als GKN-Fokker, NLR, Specto Services, TU Delft, BOM en de provincie Noord-Brabant aan het opzetten van DCMC.

SeaBioComp - Biobased composiet uit de 3D printer

Het ontwikkelen van innovatief biobased composietmateriaal voor toepassingen in de maritieme sector. Dat is het doel van dit mede door REWIN opgezette Interreg 2 Zeeën samenwerkingsproject. De grootste 3D printer ter wereld - van PolyProducts uit Werkendam - speelt hierin een belangrijke rol.

Met het ontwikkelen van biocomposieten demonstrators wil SeaBioComp aantonen dat er wel degelijk haalbare biobased alternatieven zijn voor allerlei toepassingen van kunststof, staal en hardhout in de maritieme sector. Door deel te nemen in dit belangrijke internationale project versterken we de positie van **West-Brabant als composietenhub van Europa.**

Vorig jaar ontwikkelde PolyProducts samen het Werkendamse De Klerk Waterbouw in een pilotproject een 3D-geprint biopolymeer fenderprofiel. Een fenderprofiel is een stootblok voor aanlegsteigers en is doorgaans van hardhout.

LOGISTIEK

VERBINDEN, VERSLIMMEN EN VERDUURZAMEN VAN DE HELE LOGISTIEKE KETEN

De logistiek is altijd in beweging. E-commerce was afgelopen jaar booming business dankzij corona. De aanvoer van sommige grondstoffen, half-fabricaten en onderdelen stokte, wat supply chains onder druk zette.

Logistieke ondernemers zoeken doorlopend naar antwoorden op dit soort actuele vraagstukken. West-Brabant is van oudsher een logistieke hotspot, maar een goede ligging alleen is niet meer voldoende. REWIN zet daarom met het Programma Logistiek in op verbinden, verslimmen en verduurzamen van de hele logistieke keten: van producent tot consument.

Samen kijken we waar in de supply chain we kunnen verslimmen met nieuwe technologie, zoals robotica, blockchain, big data, augmented en virtual reality en digital twins. Om de sector te helpen verduurzamen onderzoeken we onderwerpen als elektrisch transport, het delen van ladingcapaciteit om lege kilometers te minimaliseren, het hergebruik van kostbare materialen en het inzetten van biobased verpakkingen. Binnen het programma werken we samen met Logistics Community Brabant (LCB).

HIGHLIGHT

Living Lab Autonoom Transport Zeeland – Zonder stuur, maar niet stuurloos

Samen met het West-Brabantse VDL Steelweld neemt REWIN deel in het Zeeuwse innovatieproject Living Lab Autonoom Transport Zeeland (LLATZ). De deelnemers ontwikkelen een open innovatiesysteem waarin logistieke bedrijven, technologieaanbieders voor autonome voertuigen, wegbeheerders en kennisinstellingen **gezamenlijk innoveren en experimenteren** met autonome voertuigen. Het unieke is dat dit gebeurt met mixed traffic in real-life logistieke operaties en op de openbare weg.

Het living lab fungeert als R&D-versneller voor de deelnemers. Het richt zich op een breed scala aan innovaties die nodig zijn om de voertuigen in een logistieke operatie veilig en rendabel te kunnen inzetten. Denk aan het realiseren van hogere snelheden, interactie met andere logistieke systemen, snelle dataverbindingen, herkennen van een grote diversiteit aan verkeerssituaties en op afstand besturen. Hiervoor worden verschillende experimenten en pilots uitgevoerd.

HIGHLIGHT

Logistics Community Brabant – Samen optrekken in de logistiek

In het Programma Logistiek trekt REWIN op met het samenwerkingsverband Logistics Community Brabant. Samen realiseren we een groter bereik, een grotere impact en versterken we de innovatiekracht in de regionale logistiek. Denk aan het gezamenlijk ontwikkelen van projecten, producten en evenementen. Ondernemers, overheidsinstellingen en studenten kunnen hieraan een bijdrage leveren, maar profiteren ook van de resultaten.

LCB is een samenwerking tussen de kennisinstellingen Universiteit van Tilburg, Technische Universiteit Eindhoven, Nederlandse Defensie Academie en Breda University of Applied Sciences. Het logistieke samenwerkingsverband brengt ondernemers, onderwijs, overheid en onderzoek bij elkaar. De missie is om samen initiatief te nemen tot logistieke innovaties in Noord-Brabant. LCB heeft geen commercieel belang. Het enige belang is om nieuwe kennis en toepassingen naar de markt brengen.
Projecten die zijn voortgekomen uit de samenwerking met LCB zijn onder meer:

- het DALI-project dat met data science logistieke processen wil optimaliseren.
- Digital Data Square Zuid-Nederland dat zich richt op het verslimmen van de logistiek door het inzetten van nieuwe technologie als AR/VR, robotica, digital twins en smart contracts/blockchain in een proeftuin-omgeving

DALI – Data Science voor Logistieke Innovatie

In DALI werken 18 bedrijven samen om door middel van data logistieke processen te optimaliseren. Data science toepassen is voor logistieke bedrijven namelijk een manier om voorop te blijven lopen en te excelleren. In DALI werken de deelnemers daarom aan de hand van bedrijfscases aan concrete toepassingen van data science in de supply chain. Dit gebeurt in zogenoemde proeftuinen.

De output van de verschillende proeftuinen en projecten genereert een aantal generieke oplossingen en methodieken voor het logistieke werkveld en kennisinstellingen. Niet alleen voor de partners in het DALI -project maar ook voor het bedrijfsleven en kennisinstellingen die geen onderdeel zijn van dit project.

DALI is een initiatief van Logistics Community Brabant, BUas, REWIN en Midpoint Brabant. Het programma ontvangt financiële bijdragen van Regiodeal Midden- en West-Brabant, OPZuid en de provincie Brabant (totaal 2,5 miljoen euro). Daarnaast dragen het bedrijfsleven en de DA-LI-partners eenzelfde bedrag bij.

DALI proeftuin DATACLEP – Betere verkeersdoorstroming dankzij sensordata

Het DATACLEP pilotproject op Port of Moerdijk wil de data van relevante sensoren (o.m. verkeerslichten) op het terrein in realtime beschikbaar maken voor vrachtwagenchauffeurs, hulpdiensten en andere gebruikers. Doel is om onnodig oponthoud bij verkeerslichten en toegangspoorten te minimaliseren. Daarnaast wil het project met beeldregistratie containers letterlijk in beeld brengen ten behoeve van planning, ADR-regelgeving, inspectie en eventuele schadeafhandeling. Partners in dit pilotproject zijn Monotch uit Made en Sentors uit Breda.

HIGHLIGHT

Powered by CONNECTED – Paraplu voor logistieke arbeidsmarktpromotie

Powered by CONNECTED is de paraplu voor vier verschillende maar samenhangende initiatieven om met name jongeren te interesseren voor een studie en/of carrière in de logistiek. Het gaat om de volgende vier initiatieven:

CONNECTED People: doelgroepgerichte arbeidsmarktcommunicatie om mensen nú te interesseren voor het werk in de logistiek.

Loopbaanoriëntatie en bedrijfsbezoeken om leerlingen uit het voortgezet onderwijs kennis te laten maken met de lokale arbeidsmarkt.

Inzet van serious games en apps om jongeren en leerlingen op een aantrekkelijke manier en letterlijk spelenderwijs in aanraking te brengen met de veelzijdigheid en uitdagingen van de logistiek.

Young CONNECTED is een platform voor jong logistiek talent om kennis te delen.

STARTUPS

BUITENBOORDMOTOR MET TURBO VOOR REGIONALE STARTUPS

Startups voorzien de bestaande economie van nieuw bloed. Met nieuwe diensten en producten dagen ze bestaande ondernemers uit, veranderen ze markten en zorgen ze voor economische vooruitgang. Dat gaat niet zonder slag of stoot.

Veel startups focussen zo op het ontwikkelen van hun nieuwe product of dienst, dat ze te weinig oog hebben voor de klant, de markt en de businesscase. Op al die vlakken biedt REWIN kennis, ondersteuning en coaching. REWIN scout, screent en begeleidt startups in West-Brabant en verhoogt daarmee de kans op succesvol vernieuwend ondernemerschap met verankering de regio. De samenwerking met de accountmanagers van EZ van de gemeenten is in dit verband afgelopen jaar verder verstevigd.

HIGHLIGHT

B'WISE - De turbo voor de regionale startup

Het scouten, screenen en begeleiden van regionale startups gebeurt sinds vorig jaar onder de vlag van B'WISE.

B'WISE is een online platform dat alle informatie voor West-Brabantse startups bundelt en inzichtelijk maakt. Het biedt belangrijke kennis en is een ontmoetingsplaats om kennis te delen en elkaar te inspireren.

Het programma rust op drie pijlers: B'Accelerated, B'Funded en B'Connected. Met **B'Accelerated** bieden we startups programma's die aansluiten op een specifieke behoefte. Zoals het Investor Readiness Programma, het Market Readiness Programma en het Customer Validation Programma. Met het Corona Rebuild Programme helpen we startups die door corona in zwaar weer terechtkwamen. Vanuit B'Accelerated sluiten we ook aan op het innovatieprogramma van BioVoice.

Met **B'Funded** helpen we startups bij het vinden van passende financiering in de verschillende levensfases van hun onderneming. B'WISE Startershift is bijvoorbeeld voor de beginfase, het Brabant Startup Fonds voor de daarop volgende fase. We helpen startups daarnaast bij het vinden van passende (West-Brabantse) subsidieregelingen en introduceren ze bij het regionale investeerdersnetwerk.

TIM BAIJENS VAN GAME DEVELOPMENT-STUDIO STITCH HEADS

"Ik was voor corona al in gesprek met de gemeente Breda over financierings-mogelijkheden. Via de gemeente kwam ik in gesprek met REWIN. Zij wezen mij op de mogelijkheden van de Financieringstafel West-Brabant, waarbij je met één pitch een groep investeerders en banken bereikt. Dat heb ik gedaan, maar de gesprekken met mogelijke investeerders liggen door corona stil. De entertainmentsector is sowieso een lastige sector. Je moet veel investeren voordat je de markt op kunt en successen kunt boeken. Het is high risk, high reward business."

B'Connected legt de link tussen startups en specialisten, mentoren, investeerders, bedrijven en tussen startups onderling. Een gedegen netwerk is noodzakelijk om vooruit te komen. Samen ga je sneller en kom je verder, is het uitgangspunt. B'WISE faciliteert die netwerkgedachte en samenwerking. REWIN ontwikkelde B'WISE in 2020 samen met de gemeente Breda en met behulp van een bijdrage uit het O&O-fonds van RWB. De website ging eind november online en is ónze turbo voor onze startupactiviteiten in het nieuwe jaar.

HIGHLIGHT

Startups in tijden van corona

Corona had (en heeft) ook impact op de ontwikkelingen bij startups. Opdrachten werden on hold gezet, veelbelovende samenwerkingen gestopt en funding ingetrokken. In een zestal gevallen hebben wij startups met een overbruggingskrediet kunnen helpen bij hun liquiditeitsproblemen. Deze Startersoverbruggingslening (SOL) ontwikkelden we in samenwerking met de gemeenten Breda en Tilburg en de provincie Noord-Brabant. REWIN is de uitvoerder voor West-Brabant.

DHARGYÄL VAN OORSCHOT VAN VANDER VENTIONS

"Ik ben echt heel blij met dit initiatief. Dankzij de SOL konden we de salarissen doorbetalen. Zonder de SOL was dat heel lastig geworden. Dat dit soort regelingen er zijn in Nederland vind ik wel heel chill. Ook het aanvraagproces en de begeleiding waren top."

Voor startups die al wat verder in hun ontwikkelfase zitten en die last hebben van corona-effecten is er een serie van vijf online masterclasses om hen te helpen bij het herdefiniëren van hun businessmodel aan een veranderende markt.

HIGHLIGHT

succesvol I f*cked up event

I F*cked up and survived. Dat is de naam van het event voor (startup)ondernemers dat in februari 2020 voor de vierde keer plaatsvond. B'WISE was hoofdsponsor en medeorganisator, samen met Jong Management en JCI.

Het evenement strikte Marlies Dekkers als hoofdspreker. Zij sprak over haar faillissement en de lessen die ze daaruit trok. Twee andere sprekers deelden ook hun fuck-ups met het publiek. Met 180 verkochte kaarten was het event uitverkocht.

GROEI MKB

SAMEN VOOR VERNIEUWEND ONDERNEMERSCHAP

Met het Groei MKB-programma ondersteunt REWIN het mkb met groei- en innovatie-programma's. Want samen sta je sterker en kom je verder. We verbinden mkb'ers met elkaar, met onderwijsinstellingen en met regionale overheden. Leidende thema's zijn financiering, digitalisering, verduurzaming en samenwerken/verbinden.

Het mkb is en blijft de motor van de West-Brabantse economie. Gemiddeld genomen gaat het prima met de mkb-sector in onze regio. De impact van corona is echter evident. Sommige mkb'ers verkeren in zwaar weer, waar anderen juist profiteren.

Meer dan tweehonderd Groei MKB-ondernemers spraken we in de afgelopen drie jaar. Met ruim honderd daarvan werd een vervolgtraject gestart. Met de bezoeken en de daarop volgende acties halen we de drukbezette ondernemers even uit de waan van de dag en houden we ze een spiegel voor. Dat is dé meerwaarde van deze aanpak.

Dankzij de MKB-Deal van de Rijksoverheid is het mogelijk samen te investeren in vernieuwing van het mkb in onze regio. De MKB-Deal focust op digitalisering, innovatie en human capital. Vanuit de MKB-Deal zijn vorig jaar 7 projecten op het gebied van innovatie en human capital gestart.

Wij werken proactief en resultaatgericht samen met de accountmanagers EZ van de West-Brabantse gemeenten.

Onder normale omstandigheden bezoeken we samen ondernemers. Vorig jaar gebeurde dat grotendeels telefonisch en online.

Samen met de gemeenten zitten we dicht op de ondernemer en kunnen we snel schakelen bij kansen en bedreigingen. Tijdens de coronacrisis hielpen én helpen we onder meer bij het aanvragen van de regelingen van de Rijksoverheid en bij overbruggingskredieten.

SANDER SCIARONE, INNOVEND

"We lagen vier weken stil en je weet niet hoelang het gaat duren. Dat was wel spannend."

HIGHLIGHT

Groei MKB-programma en financiering in coronatijd, MKB-taskforce biedt hulp

Direct nadat de omvang en impact van de coronacrisis duidelijk werd, stelde REWIN een taskforce samen. De taskforce benaderde proactief Groei MKB-ondernemers en startups in de regio om met hen te **sparren over de gevolgen van corona** voor hun bedrijf.

Met **ruim 100 bedrijven** hadden we 1 of meerdere keren contact. Het gros van deze bedrijven zijn innovatieve mkb-bedrijven en veelbelovende startups. Bedrijven waarvan wij geloven dat ze na de crisis sterk bijdragen aan het economisch herstel van onze regio. Met hen spraken we over onderwerpen als financiën, orders, personeel, productie, klanten, de 1,5 meter economie en zwakke plekken in de keten. En ook over de kansen voor de korte en middellange termijn.

Het beeld dat hieruit naar voren komt, is zeer divers. Maak-bedrijven, bouw- en onderhoudsbedrijven en de digitale industrie draaien bijvoorbeeld prima door. Horeca en leisure hebben het zeer zwaar.

.

Concreet hebben we bij een aantal bedrijven een HR-gerelateerde vraag opgehaald (talent over of talent gezocht). Deze bedrijven brachten we in contact met de RWB die op dit terrein een actieve rol heeft. Uit de taskforcegesprekken kwamen nieuwe agro-reststromen naar voren die bedrijven over hebben als gevolg van corona. Bijvoorbeeld fritesaardappels en kruiden. Vanuit het lopende Groei MKB-project Symbiosis4Growth pakken we dit verder op.

Veel hulpvragen lagen op het terrein van financiering met focus op overbruggingskredieten. Hierin hebben wij veel ondernemers verder kunnen helpen richting het juiste krediet.

De aanleiding voor de taskforce was helaas een crisis. Maar de gesprekken leverden ook nog iets positiefs op. We konden versneld en met meer diepgang kijken naar en sparren over de strategie en focus van de bedrijven binnen onze programma's. Dat was niet alleen ondersteunend aan onze acquisitie-inspanningen (de zoektocht naar ontbrekende schakels binnen een cluster of keten), maar maakt ook toekomstig contact met deze bedrijven een stuk laagdrempeliger.

Gelukkig zijn er altijd ondernemers die nieuwe kansen zien.

HIGHLIGHT

Mkb Parel EWS uit Altena ziet veel kansen

Joren Nieuwenhuizen van EWS Group uit Altena ziet overal kansen. EWS ziet ook in coronatijden ondernemersmogelijkheden, door hun service uit te breiden met het ontsmetten van kantoren, huisartsenpraktijken en productielijnen. "We gebruiken speciaal samengestelde waterstofperoxide en daarmee doden we 99 procent van de bacteriën, schimmels en virussen", licht Joren Nieuwenhuijsen toe.

HIGHLIGHT

Digital Days West-Brabant – Succesvol online inspiratie event

Dankzij de bijdrage uit de MKB-Deal organiseerden we vorig jaar samen met de gemeente Breda de Digital Days West-Brabant. Een 3-daags online event voor mkb'ers met inspirerende sprekers, rondetafelgesprekken, interactieve workshops, masterclasses en een digitale beursvloer.
Met de Digital Days willen we het IT-bewustzijn bij het West-Brabantse mkb stimuleren en contacten leggen met regionale aanbieders van digitale diensten. In het voorjaar van 2021 komt er als vervolg een Digiscan uit waarmee mkb'ers kunnen kijken waar ze staan op digitaal vlak. Ook komen er vouchers beschikbaar voor adviestrajecten en komt er aandacht voor digital skills van personeel.

Het succes van Digital Days West-Brabant maakt het zeker voor herhaling vatbaar.

Symbiosis4Growth – Van rest- en bijstromen naar grondstof

Rest- en bijstromen een tweede leven geven, en daarmee kosten besparen en milieuwinst realiseren. Dat is het hoofddoel van Symbiosis4Growth. Die rest- en bijstromen kunnen van alles zijn; bijvoorbeeld water, plastics, glas, warmte of organische reststromen. REWIN brengt vraag en aanbod in West-Brabant bij elkaar, helpt met inhoudelijke expertise en zorgt voor financiële steun.

De afgelopen twee jaar werkten we aan het creëren van bewustzijn bij regionale mkb-ondernemers. Dit gebeurde in meerdere (online) werksessies. Dat leidde tot verschillende potentieel interessante matches. Door het onderwerp op deze manier concreet te maken voor ondernemers, gebeuren er dingen.

Vanuit de Regio Deal Midden- en West-Brabant en vanuit de provincies Brabant en Zeeland is nieuwe financiering ontvangen om het stimuleren en realiseren van industriële symbioses in het mkb voort te zetten. Begin 2020 gingen hiervoor twee nieuwe projectleiders van start. Het werkgebied van Symbiosis4Growth is uitgebreid naar de regio Midden-Brabant.

Lichtend voorbeeld van een geslaagde match is de samenwerking tussen laurierkweker Gova uit Nispen met zijn onderzoekslaboratorium VARTA en kruidenteler De Kruidenaer uit Etten-Leur. VARTA analyseerde en verwerkte laurier van Gova en munt en citroenverbena van De Kruidenaer tot een mondkapjesspray. Aromed uit Oudenbosch brengt de spray op de markt.

KIM RIJNSBURGER VAN VARTA

"Die financiële bijdrage geeft net dat extra zetje om te starten; het maakt het allemaal net wat comfortabeler."

HIGHLIGHT

Financieringstafel West-Brabant & Zeeland – Deelnemers leggen hun kaarten op tafel

De West-Brabantse Financieringstafel is inmiddels een **bewezen succesvol concept** om ondernemers op weg te helpen naar passende financiering. Aan de financieringstafel pitcht een ondernemer zijn verhaal voor een groep financiële experts, banken en investeerders. Hij krijgt direct feedback op zijn plannen: advies om zijn plannen te verbeteren en/of een route naar financiering. Enkele tientallen mkb'ers werden hiermee al geholpen.

Ook gedurende de lockdowns ging de financieringstafel 'gewoon' digitaal door. De nadruk lag vorig jaar vooral op het uitwisselen van informatie over allerlei nieuwe regelingen, zoals het pauzeren van aflossingen, de aanpassingen aan de BKMB-regeling (Borgstellingskrediet MKB) en de beschikbare steunpakketten. REWIN kon deze 'insider kennis' vervolgens delen met het Groei MKB-netwerk.

VESTIGEN

ZAKEN DOE JE HET BESTE IN WEST-BRABANT

De acquisitie-aanpak verschoof vorig jaar van 'kom vestigen in West-Brabant' naar 'kom zakendoen in West-Brabant'.

Ieder bedrijf dat zich in West-Brabant wil vestigen is nog steeds van harte welkom. Die nieuwkomers begeleiden wij graag naar de voor hen juiste plek in de regio. We noemen dat onze **generieke acquisitie**. De ruimte om nieuwkomers te huisvesten is echter beperkt en mede daarom pakken we onze acquisitie sinds vorig jaar wat anders aan. We acquireren steeds meer **op basis van de behoefte** van bedrijven uit de West-Brabantse sectoren. Bij deze vorm van acquisitie focussen we op bedrijven en bedrijvigheid die waarde toevoegen in de regio. Als afnemer van producten of diensten van West-Brabantse bedrijven. Of als leverancier van grondstoffen, technologie of kennis waarmee West-Brabantse bedrijven hun voordeel kunnen doen. Vanuit het Regionaal Programma Vestigen richten wij ons op die groep en de sectorprogramma's helpen ons daarbij.

De derde aanpak is de **strategische acquisitie**. We vragen grootbedrijven in West-Brabant voor welke (innovatie) vraagstukken zij hulp nodig hebben. Welke partners zoeken zij? Wij maken hiervan challenges en nodigen bedrijven uit hierop te reageren. Zo ontstaan nieuwe verbindingen die leiden tot nieuwe oplossingen en uiteindelijk nieuwe business in de regio. Deze aanpak is al bewezen succesvol vanuit het Agrofood/BioBased-project BioVoice. Dat programma verbindt op succesvolle wijze mkb'ers en startups aan (biobased/circulair-gerelateerde vraagstukken van) grootbedrijven, met nieuwe business als resultaat.

Deze aanpak resulteert ook in een betere profilering van de regio als **Hub voor vernieuwend ondernemerschap**. Bovendien stimuleert het regionale samenwerking en versterkt het daarmee het ecosysteem. Tot slot werkt deze aanpak ook als lead generator voor het team Vestigen.

Deze nieuwe visie op acquisitie toetsten we bij de stuurgroepen van de vier sectorprogramma's. Zij onderschrijven de nieuwe aanpak en tonen zich enthousiast. De aanpak kreeg vorig jaar al gestalte, maar door corona bleef de uitvoering beperkt. Het team Vestigen maakte tijdens het hoogtepunt van de coronacrisis deel uit van de MKB-taskforce om bedrijven bij te staan (zie onder MKB Groei).

Totaal vonden in 2020 ondanks de coronacrisis toch **19 nieuwe vestigers** hun plek in West-Brabant. Samen zijn zij goed voor bijna **900 nieuwe arbeidsplaatsen**. De helft van de nieuwe vestigers komt uit het buitenland. Bij hun komst werkten we samen met de BOM.

HIGHLIGHT

Vestiger Bevcraft – Blik op Ierse nieuwkomer

Het snelgroeiende Ierse Bevcraft verkoopt, vult en labelt conservenblikken. Het bedrijf wil verder groeien op het Europese vasteland en koos Breda als uitvalsbasis. Samen met BOM begeleidden wij deze nieuwkomer in hun zoektocht naar een geschikt pand.

We assisteerden bij het huurcontract en het verkrijgen van een vergunning en bankrekening. Tijdens de afwezigheid van Bevcraft onderhielden wij voor hen het contact met de pandeigenaar en een aantal leveranciers. Bevcraft Breda zal naar verwachting binnenkort 5 werknemers hebben, met daarna mogelijk doorgroei.

Lead me – CRM-programma leidend in de samenwerking

De regio is de vestigingsplaats en niet de individuele gemeente, is de achterliggende gedachte van de regionale samenwerking in REWIN. Met het nieuwe customer relation managementprogramma Lead me kunnen we dat sneller en beter invullen dan ooit tevoren. Dankzij Lead me zijn we beter in staat om efficiënt en effectief met de beschikbare informatie om te gaan.

De database bevat uiteenlopende en actuele informatie over onder meer beschikbare kavels in heel West-Brabant, geïnteresseerde bedrijven en specifieke informatie uit het Groei MKB-programma. Ook de gemeenten zijn aangesloten op Lead me, waardoor we samen tijdswinst en beleidswinst boeken.